

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 250 D.
Oglati: enostopna mm vrsta
enkrat 50 para, večkrat popus

JUGOSLAVIJA

Plačano do:
Licejalna knjižnica
Pavšalni franko.
Ljubljana.

Uredništvo:
Woltova ulica 1/1. Telefon 389
Uprava:
Marjin trg 9. Telefon 44
*okopisi se ne vračajo.
*ašanjem je priložiti znamka
za odgovor.

Pričetek dr. Šušteršičevega političnega delovanja.

DR. ŠUSTERŠIČ SE PONUJA RADIKALCEM. — NEVOLJA V BEOGRADSKIH KROGHI RADI ŠUSTERŠIČEVEGA POVRATKA. — ŠUSTERŠIČA PRIPOROČIL NAMESTNIK HRIBAR.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) Sem-kaj je dospel pokrajinski namestnik za Slovenijo Ivan Hribar in je imel ponovno daljšo konferenco z ministrskim predsednikom Pašićem o sodelovanju pri predstojenih volitvah. Nato je posetil Pašića bivši deželni glavar kranjski dr. Ivan Šušteršič, ki je imel z njim dolg porazgovor. Pripravil ga je do tega, da mu je stavil na razpolago gmo-tono pomoč za razkol v klerikalnih vrstah v Sloveniji. Radikalci so prepričani, da se jim bo to posrečilo.
Zagreb, 29. decembra. (Izv.) »Na-rodna Politika« poroča iz Beograda: Prihod dr. Šušteršiča v Beograd ni ostal neopažen. Vendar je povsod naletel na nevoljo. Listi omenjajo na kratko, da je prišel v Beograd, naglašajo pa njegovo delovanje proti Jugoslaviji za Avstrijo in avstrijskantsvo. Dasi je dr. Šušteršič prišel s priporočili pokrajinskega namestnika Hribarja, da

se ponudi radikalcem, so ga celo radi-kalni krogi sprejeli z veliko nejevoljo. Gotovo je namreč, da so se za Šusteršičev povratak v domovino najbolj za-vzemali demokrati in slovenski kme-tijci. V radikalnih krogih smatrajo, da je njegovo ponujanje neodkritosrčno. Sklepa se tudi, da se za dr. Šusteršičem skrivajo demokrati in slovenski kmetijci.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) Dr. Šušteršič je prišel v Beograd s pokra-jinskim namestnikom Ivanom Hribar-jem in je takoj posetil slovenskega ra-dikalca dr. Lenarta, ki ga je peljal k nekaterim radikalcem, da jim sporoči svoje namere. Na priporočilo Hribar-jevo sta bila oba pri Pašiću. Kakor se doznava, je več vplivnih radikalcev iz-javilo, da odklanjajo vsako sodelova-nje z dr. Šusteršičem. V porazgovoru so dali razumeti, da igra tudi dr. Le-nart pri vsej stvari zelo čudno ulogo.

Priprave za volitve.

AGITACIJSKA ZBOROVANJA DEMOKRATOV. — DAVIDOVIČ PO-NOVNO IZVOLJEN ZA PREDSEDNIKA. — SPORAZUM MED RADI-KALNIMI POLITIKI GLEDE NASTOPA PRI VOLITVAH.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) Da-nes dopoldne je imel glavni odbor de-mokratske stranke sejo, na kateri je razpravljali o pripravah za volitve.

Zagreb, 29. decembra. (Izv.) Za ne-deljo, dne 31. dec. je sklicano tukaj ve-liko zborovanje demokratske stranke, na katerem nastopijo tudi bivši ministri Kosta Timotijević, Svetozar Pribičević, dr. Kosta Kumanudi in dr. Voja Marín-ković ter bivši predsednik narodne skupščine dr. Edo Lukinić. Na zboro-vanju se bo govorilo o agitaciji demo-kratov na Hrvatskem. Pri tej priliki bodo napadali tudi dr. Tomljenovića in dr. Rojca, prijatelja Ljube Davidovića. Na razgovor pride tudi splošni položaj v državi, ki je nastal s tem, da se je sestavila samoradikalna vlada. — Za isti dan so sklicali vojvodinski demokrati

veliko zborovanje v Pančevo, na kate-rem bodo razpravljali o organizaciji svoje stranke v Vojvodini. Na to zboro-vanje pridejo vsi ugledni demokrati iz Vojvodine.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) »No-vosti« poročajo, da je bil na današnji seji glavnega odbora demokratske stranke Ljuba Davidović ponovno iz-voljen za predsednika stranke in kluba demokratskih poslancev. Davidović je izvolitev sprejel.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) »Beo-gradski Dnevnik« piše, da se je med osebnim taktikom ministrskega pred-sednika Pašića Vojslavom Janjićem in bivšim tajnikom glavnega odbora zem-ljoradniške stranke Komadinčevićem dosegel sporazum glede skupnega nastopa pri volitvah v Bosni in Sremu.

Bosanski radikali proti vstopu muslimanov v vlado.

PASIČ NE SPREJME MUSLIMANOV V VLADO. — VESELJE MED BOSANSKIMI RADIKALI.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) Da-nes dopoldne bi se imel sestati musli-manski poslanec Omerović z ministr-skim predsednikom Pašićem, da se de-finitivno dogovorita o vstopu muslima-nov v vlado. V poučenih krogih pa ra-čunajo z nezadovoljnostjo bosanskih radikalcev z muslimani, in tudi iz dru-gih znakov in sploh iz političnega po-ložaja se da sklepati, da ni preveč ver-jetnosti, da bo Maglajićeva skupina muslimanov sprejeta v vlado, dasi si tega zelo želi.

Sarajevo, 29. decembra. (Izv.) Sem-kaj je dospel vest, da je Nikola Pa-šić v zadnjem trenutku sklenil, da ne vzame muslimanov v svojo vlado. Ta vest se je bliskovito razširila po vsem Sarajevu in izzvala v radikalnih krogih veliko navdušenje. Pripravljena je že bila deputacija bosanskih radikalcev, ki naj bi danes odpotovala v Beograd, da protestira pri Pašiću proti vstopu muslimanov v vlado, pa je na podlagi te vesti opustila svojo namero.

Alarmantne vesti radi neuspeha lausanske konference.

VESTI O ORŠKI MOBILIZACIJI. — GIBANJE ANGLEŠKEGA BRODOVJA.

Rim, 29. decembra. (Izv.) Listi po-ročajo, da je Grčija baje začela mobi-lizirati. Orška vojska je že zbrana pri Demir Hisarju in šteje baje 30.000 mož. Poveljnik je general Pangalos. Listi smatrajo, da je grška mobilizacija v zvezi z nevarnostjo, da se izjalovi mi-rovna konferenca v Lausanni. Listi po-ročajo tudi, da je začela mobilizirati Jugoslavija (!). »Giornale d' Italia« po-roča, da sta v zvezi s tem dogodkom včeraj popoldne razpravljala v zuna-

njem ministrstvu državni podtajnik Contarini in jugoslovanski poslanik Antonijević

Malta, 29. decembra. (Izv.) Angle-ška vlada je odredila, da ima sredo-zemsko brodovje odpluti proti vzhodu. Baje je ta ukrep v zvezi z nepovoljnimi vestmi z lausanske konference. Na uradnih mestih se ne da nič podrobne-jše izvedeti, govori se pa, da je bilo izdano povelje, da imajo vse razpolo-žljive ladje takoj odpluti v Levanto.

VPRAŠANJE RAZOROŽEVANJA.

Washington, 29. decembra. (Izvir.) Predsednik Harding je poslal senatorju Lodge pismo, v katerem izjavlja, da se obljuba o novih pogajanjih glede razorožitve ne more izvesti, dokler in-teresarne glavne velesile ne sporočijo svoje pripravljenosti za sodelovanje. Lodge je izjavil v senatu, da ne more natančno označiti bistva pogajanj, ki jih je uvedel predsednik Harding. Ta pogajanja se ne nanašajo na črtanje dolgov zaveznikih držav, ker je ven-dar predsednik pripravil, zavzeti se za čim večji odlog amortizacije in pla-čevanja obresti teh dolgov.

REORGANIZACIJA POŠTNE IN BR-ZOJAVNE SLUŽBE.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) Na zadnji seji ministrskega sveta je bil pod-pisan nov pravilnik poštne in brzo-javnega ministrstva, ki reorganizira pošto in brzojavno službo v naši dr-žavi. Ta pravilnik stopi v veljavo s 1. januarjem.

SOL NA RAČUN VOJNE ODŠKOD-NINE.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) V spo-razumu s finančnim ministrstvom bo uprava državnih monopolov naročila na račun vojne odškodnine v Nemčiji večjo zmnožino soli.

REPARACIJSKO VPRAŠANJE.

Pariz, 29. decembra. (Izv.) Repara-cijska komisija objavlja naslednje be-sedilo sklepa, ki ga je soglasno spre-jela na svoji seji: Reparacijska komi-sija se poslužuje pravice do interpre-tacije, ki jo ji priznava § 12 dodatka II. k osmemu delu versailske mirovne po-godbe in je odločila, da ima beseda »prestopke« § 17 omenjenega dodatka isti znižen kakor izraz »namenoma storjen prestopke« po § 18 tega do-datka.

London, 29. decembra. (Izv.) »Daily News« poročajo da vsebuje načrt mi-nistrskega predsednika Bonar Lawa, ki ga prinese dne 2. januarja v Pariz, v glavnem sledeče točke: 1. Znižanje voj-ne odškodnine Nemčije na vsoto, ki od-govarja plačilni zmognosti Nemčije, in energične odredbe, ako bi Nemčija za-vlačevala izvršitev svojih obveznosti. 2. Združenje vseh nemških obveznosti do zaveznikov v enem samem načrtu za plačevanje vojne odškodnine. 3. Nem-čija se oprosti plačevanja vojne od-škodnine za dobo prvih treh ali štirih let; plačevanje se zniža tudi za nadalj-njo kratko dobo. 4. Ta osvoboditev se nikakor ne sme smatrati kot popolno črtanje obveznosti. 5. Vsota 50 milijard zlatih mark razdeljena na gotovo šte-vilo let, se more smatrati kot primerna. 6. Z ugodnimi diskontinuiranimi dogovori se mora dati Nemčiji možnost, da izpol-njuje svoje obveznosti. To se pa da omogočiti le s pomočjo posojila, ki naj ga zavezniki dovolijo Nemčiji. 7. Po-sebna uloga Francije pri ureditvi tega vprašanja bi obstajala v sprejetju nem-ških reparacij v svrhu povračila zavez-niških dolgov Angliji, razen tega morda tudi v tem, da se deloma črtajo njeni dolгови. 8. Francija bi morala tudi s svoje strani do gotove meje črtati ter-jatve, ki jih ima do svojih evropskih zaveznikov.

Pariz, 29. decembra. (Izv.) Repara-cijska komisija je danes popoldne na-daljevala razpravo o razdelitvi dolgov bivše Avstro-ogrške monarhije med nasledstvene države. Sprejeto je bilo načelo, kako naj se izvede razdelitev. Vendar so nekatere nasledstvene dr-žave izjavile željo, da stavijo gotove pomsleke glede posameznih točk.

London, 29. decembra. (Izv.) Mini-strski predsednik Bonar Law odpotuje v ponedeljek v Pariz. Ni dvoma, da se bo zavzemal zato, da se zniža vsa nem-ška vojna odškodnina. Njegov načrt je do gotove meje začasen in bo v svoji definitivni obliki predložen šele tedaj, ko bodo predhodne konference med za-vezniškimi zastopniki pokazale kako naj se spravi v tako obliko, da ga bo-djo mogli zavezniki sprejeti. Razen tega predvideva Bonar Lawov načrt veliko strožjo kontrolo nad plačevanjem nem-ške vojne odškodnine. Angleška vlada je v popolnem soglasju s Francosko glede potrebe uspešnejših korakov, da se zagotove nemška plačila. Stabiliza-cija marke in ravnotežje v nemškem državnem proračunu se smatra kot bistvena predpogoja. Ako se Nemčiji dovoli nadaljni moratorij, bo Velika Bri-tanija podpirala Francijo v njenih za-htevah po garancijah.

Pariz, 29. decembra. (Izv.) V pouče-nih krogih se je včeraj govorilo, da na-merava odstopiti angleški član repara-cijske komisije Bradbury. Ta vest se ni uradno potrjena. Tudi gotovi vzroki govore za to, da se Bradbury ne po-vrne več v Pariz, ako ne dobi podpore pri angleškem ministrskem predsedniku Bonar Lawu.

Borzna poročila.

Curih, 29. decembra. Berlin 0.0725, New York 528.50, London 24.52, Pariz 38.55, Milan 26.70, Praga 16.55, Budim-pešta 0.2175, Zagreb 1.40, Bukarešta 3.10, Varšava 0.03, Dunaj 0.0075, av-strijske krome 0.0076.

Berlin, 29. decembra. Dunaj 10.52, Budimpešta 299, Milan 37.655, Praga 23.341, Pariz 54.613, London 34.513.50, New York 7481.25, Curih 141.645, Beo-grad 7531.

Praga, 29. decembra. Dunaj 4.40, Berlin 43.50, Rim 161.25, avstrijske krome 4.40, Budimpešta 134, Pariz 2.025, London 147.75, New York 31.80, Curih 604.75, Beograd 33.75.

Dunaj, 29. decembra. Devize: Za-greb 174.75—175.25, Beograd 699—701, Berlin 9.35—9.65, Budimpešta 27.65—27.75, London 325.600—326.200, Milan 3526—3534, New York 70.175—70.325, Pariz 5074—5086, Praga 2137—2143, Sofija 474.50—475.50 Curih 13.285—13.315. Valute: ameriški dolarji 69.875

Posrečena poteza.

Po listih kroži vest, ki bi v slu-čaju, da je resnična, jasno kot blisk osvetlila sedanjost precej nejasno no-tranjepolitično situacijo. Ta vest pravi namreč, da je poslal Nikola Pašić, šef radikalne stranke in sedanje ra-dikalne vlade, Svetozarju Pribičeviću, vodji enega dela demokratske stranke, svojo sliko z lastnoročnim podpisom v znak prijateljstva in spo-štovanja.

Nikola Pašić je predvsem politik, in kar imenuje on »prijateljstvo«, se mora brati v navadnem jeziku: poli-tično pristajstvo. — Tako bi se bilo končno vendarle posrečilo staremu in prehrisanemu politiku, da bi bil dosegel svoj cilj: najprej razbiti de-mokratsko stranko in potem orie-nirati en del demokratov v radikalni tabor. S tem bi bila radikalna stranka za dogleden čas najmočnejša v državi, ki bi vladala, kakor bi se ji zljubilo.

Da je temu lahko tako, na to ka-žejo mnogo precej nedvoumna zna-menja. Prvič imenovanje velikih žu-panov. To imenovanje velikih župa-nov pomeni, da hoče vlada Nikole Pašića izvesti ustavo tudi v tisti točki, ki je najbolj zabolela Slovence in Hrvate: razdelitev Slovenije in Hrvatske. Za to pa so se zavzemali predvsem demokrati, in sicer krilo Svetozarja Pribičevića. Malo ver-jetno je, da bi hotel Pašić s svojo radikalno vlado afirmirati zahteve demokratov in jih takorekoč rehabi-litirati: bolj verjetno je, da je to Pašićeva koncepcija Pribičeviću, da pridobi s tem Pribičevićovo grupo za vstop v radikalno stranko.

Druge je, da so poročali pred kratkim listi, da bo sedanjí radikalna vlada odpustila vse vodilne demo-

kratske uradnike. To se do danes ni zgodilo: bil bi to torej samo migljaj s kolom s strani radikalov. Danes pa prihaja vest, da je imenovan za velikega župana ljubljanske oblasti dosedanjí pokrajinski podnamestnik demokrat dr. Baltič. Torej ne bodo odpuščeni vsi demokratski višji urad-niki, nasprotno: tisti, ki pripadajo Pribičevićevemu krilu bodo celo po-višeni.

In zanimivo je še nekaj: res je sicer, da bi bil Pašić težko pridobil za vstop v radikalno stranko krilo Ljube Davidovića, ampak Pašiću se se posrečilo že tudi težje politične poteze. Če je torej Pašić polagal važnost predvsem na Svetozarja Pribičevića in njegovo skupino, je moral imeti za to posebne razloge. In ti razlogi so sledeči: Svetozar Pri-bičević je prečan, kakor je prečan dr. Žerjav. Res je sicer, da nima niti eden niti drugi mnogo pristave, niti mnogo mandatov, ampak boljše ne-kaj kot nič. S tem bo namreč začela radikalna stranka dejanski eksisti-rati na Hrvatskem in v Sloveniji, kar se do zdaj ni dalo trditi. Tako bi imel nred seboj srbsko stranko, ki številno močna in obsega celo oz-mle Jugoslavije. Kar se ni posrečilo Pribičeviću z govorjenjem, naj bi se Pašiću z molčečim delom.

V slučaju, da se ta kombinacija uresniči, se Slovenci in Hrvati ravno ne smemo preveč veseliti bodočeno-sti, zlasti ker ni pri nas nobenega sloven-kega Nikole Pašića. Stali bi pred faktom neprikritega in nenri-krivanega velesrbskega imperikaliz-ma, ki mu je gladilo pot pri nas »Jutro« s svojim »demokratskim ju-goslovensivom«.

Izvedba rapallske pogodbe.

RAPALLSKA POGODBA STOPI V VELJAVO PO RATIFIKACIJI PO-TOM ITALIJANSKEGA PARLAMENTA.

Beograd, 29. decembra. (Izv.) Vprašanje izvedbe rapallske pogodbe in saintmargheritskega dogovora je dobilo potrebno sankcijo za svoje uveljavlje-nje. Zavlačenje ratifikacije je izzva-lo razne komentarje in je dalo povoda za razne govorice in vesti. Iz kompetentnega vira se doznava, da so vse vesti o ponovnih pogajanjih z Italijo neresnične, ker izvirajo večinoma iz nepoučenosti in iz nepoznanja dejstva ali pa so tendenciozne. Seveda morejo take govorice našo javnost begati. O kakršnihkoli ponovnih pogajanjih med našo državo in Italijo ne more biti go-vora. Razpravljati se da le o načinu iz-

vedbe rapallske pogodbe. Z dogovo-rom, sklenjenim v S. Margheriti, so predvidene razmejitvene komisije, na-dalje sklepanje o trgovinskih pogod-bah, o ureditvi obojestranskega pro-meta in o organizaciji reške države. Zaradi tega je mogoče govoriti le o po-drobnostih izvedbe dogovora. Rapallska pogodba stopi v veljavo, čim jo ratifi-cira italijanski parlament skupaj s saintmargheritskim dogovorom. Ja-dransko vrašanje bo, kakor vse kaže, kmalu definitivno rešeno, ker je za to opažati resno voljo tudi na italijanski strani.

Italija je anektirala Reko.

Reka, 29. decembra. (Izv.) Italian-ska vlada uredi in subvencionira z No-vim letom pomorski promet med Re-ko in Marsellom. Da bi še bolj naglasila, da je Italija faktično izvedla aneksijo Reke, je odredila, da s 1. januarjem ne potrebujejo več Rečani potnih listov,

ako potujejo v Italijo. Začasna reška vlada je tudi s svoje strani priznala aneksijo, ker objavlja v svojem urad-nem listu »Bollettino Ufficiale« določbo pod bombastičnim naslovom »Regenza Italiana del Carnaro«.

ŠTEVILO NEMŠKIH BANKOVCEV.

Berlin, 29. decembra. (Izv.) Na seji centralnega odbora je poročal pred-sednik direktorija Državne banke o stanju banke od 7. novembra do 15. de-cembra. Omenil je, da je število ban-kovcev v obtoku doseglo zadnje dni število enega bilijona mark.

RAZMERJE MED MUSSOLINIJEV IN ITAL. KRALJEM.

Rim, 29. decembra. (Izv.) Razmerje med ministrskim predsednikom Mus-solinijem in kraljem Viktorjem Emanuelom je zelo pristrčno, ker mu krona popol-

noma zaupa, zlasti zaradi njegovega velikega patriotizma.

SLOVENSKI POSLANEC GLASOVAJE PROTI AVSTRIJSKI DAVČNI PRED-LOGI.

Celovec, 29. decembra. (Izv.) Na današnji seji deželnega zbora je izja-vil slovenski poslanec Poljanec, da bo glasoval proti davčni predlogi, ker slo-venski kmetje ne morejo plačevati za-radi slabe letine. Razen tega se tudi ne varujejo pravice slovenskega prebi-valstva, zlasti kar se tiče šolskih za-htev in svobode zborovanj.

—70.175, bolgarski levi 453—457, nem-ške marke 9.20—10.20, angleški funti 324.800—325.800, francoski franki 5015 —5045, italijanske lire 3492.50—3507.50, jugoslovanski dinarji 688—692, romun-ski leji 381—383, švicarski franki 13.195 —13.255, češkoslovaške krome 2122 —2130, madžarske krome 26.50—26.70.

Zagreb, 29. decembra. Devize: Du-naj 0.133—0.135, Berlin 1.23—1.275, Bu-dimpešta 3.92—3.95, Italija 469—473.50, London 431—433, New York 91.50—92.50, Pariz 679—682.50, Praga 295—

297, Švica 1775—1780. Valute: ameriški dolarji 90.50—91.50, češkoslovaške krome 290—292, angleški funti 0—425, francoski franki 0—675, romunski leji 0—50, italijanske lire.

Beograd, 29. decembra. Devize: Du-naj 0.1275—0.13, Budimpešta 3.90—3.95, Solun 110—115, Sofija 62.50—64, Pariz 664—672, Praga 293—294, Ženeva 1760 —1765, Milan 469—470, London 429 —430 New York 92.75—93. Valute: ame-riški dolarji 91.75—92.25, grške drab-ma 102—105.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Anton Brundner, narodni poslanec:

Centralizem.

Prvi posel nove vlade je, kakor vse kaže, v tem, da je začela izravnavati vodilno uradništvo neradikalnega mišljenja. Dokler so sedeli radikalci in demokraci v skupni vladi, je bil med njimi dogovorjen ključ, po katerem so nastavljal uradništvo. Pri tem se prav nič ni oziralo na sposobnejše moči, ki so pripadale drugim ali nobenim strankam.

Tudi v drugih državah se menjavajo stranke na vladi, toda tako kot pri nas se ne postopa nikjer. Treba nam je pogledati samo v sosednji Nemško Avstrijo, v Čehoslovaško itd. in takoj vidimo, da smo v tem pogledu v Jugoslaviji, kakor bi bili odrezani od civiliziranega sveta. Orientske vladne metode, ki ne poznajo ne službene pragmatike, ne strokovne usposobljenosti, ampak samo strankarsko pripadnost uradnika, so bile prenešene iz male Srbije v veliko Jugoslavijo.

Vsak pripravi človek bi smatral za naravno in samoposedi umevno, da bi morali Srbi od nas prevzeti vse to, kar imamo mi dobrega. Žalibog, da se dogaja ravno nasprotno. Sposobne slovenske in hrvatske uradnike so v Beogradu izrinili. Kar prihaja od nas, diši Srbu vse po avstrijskemu, pa če je še tako dobro in zdravo, dočim se slabe metode srbske uprave, kakor partizanstvo, korupcija, »ima vremena«, nadutost uradniškega itd. upeljujejo tudi v naše kraje. Trgovci lahko potrdijo, da se n. pr. prejšnje in sedanje carinsko postopanje pod srbskim načelovanjem razlikuje kakor dan in noč. Dočim so šli v bivši Avstriji uradi strankam na rok, da se je mogla trgovina neovirano razvijati, se dandanes trgovina bori z največjimi težavami, ker se jo ovira na celi črti, kar ne škoduje samo trgovcu in obrtniku, ampak najbolj konsumentu, na čigar ramena se navsezadnje zvalijo največja bremena. Če mora trgovec za blago, ki leži na postaji, prosjati tedne in morda celo mesece in končno plačati poleg visoke carine še visok »bakšiš« in biti uradniku hvaležen, da blago sploh dobi, je naravno, da tako postopanje blago zelo podražuje. Znanj so mi kričeli slučaj, da so bili slovenski carinski uradniki odpuščeni iz edinega razloga, ker so se pritožili proti srbskim višjim uradnikom, kateri so živeli v razkošju, ker so kradli in se dali podkupovati. Toda srbskega uradnika srbski centralistični režim za to ni kaznoval, nasprotno, še napredovali ga je dal. Neki izmed teh po nedolžnem odpuščenih naših carinikov, ki je že v bivši Avstriji dolgo leta služboval in ki je razen tega izvršten naroden delavec, se je obrnil v tej zadevi celo na kralja, toda brezuspešno, istotako kakor so bile brezuspešne vse naše intervencije pri ministrih, kajti v Beogradu se v takih slučajih ne da sploh ničesar doseči.

Ako se bodo podobne razmere vplele tudi v druge naše urade — in to se utegne, kakor kažejo vsa znamenja, tudi zgoditi —, potem se bližajo gotovemu propadu države. Kot poslanec sem mnogo takega videl in skusil in ne govorim morda iz kake mrznje do bratskega srbskega naroda, ki je v svojem jedru dober, marveč govorim le proti metodam, ki so doma pri korumpirani partizanski srbski inteligenci, katere metode našemu državnemu jedrstvu največ škodujejo in so tudi glavni vzrok, da se že povsod, posebno med

našim priprostim ljudstvom čujejo glasovi: »Proč od Srbovi!«

V tem oziru bodo postale razmere še žalostnejše, ako se bo v smislu vidovanske ustave izvajal centralizem do skrajnosti. Centralizem bi ne bil upravičen niti tedaj, ako bi bili dani zanj pogoji, to se pravi, ako bi imeli v centrali zadosti sposobnega uradništva, katerega pa ni in ga tudi ne marajo. Centralizem namreč nasprotuje načelu demokratizma.

Kdor je imel priliko na lasne oči videti, kako patrijarhalno se uraduje po beograjskih ministrstvih, ki se ne dajo primerjati niti s povprečno urejeno občinsko upravo katerega provincijalnega mesta v Sloveniji, ta mi bo prižgal, da se mora ta centrala v največji meri razbremeniti, ako nečemo doživeti splošnega upravnega poloma v državi. Zakaj niso v Nemški Avstriji, zakaj niso v Nemčiji — da o drugih zapadnih državah ne govorim — kjer imajo povsod zadosti dobrega in sposobnega uradništva in kjer so dani tudi vsi drugi pogoji za centralizem, kakor pri nas, zakaj tam niso upeljali centralizma?

Ze danes je toliko pritožb proti centralizmu, ko še ne uživamo vseh njegovih dobrot. Kako bo izgledalo šele takrat, ko bo upeljan pravi centralizem z razdelitvijo države na 33 oblasti! Bivša Avstrija je štela 32 milijonov prebivalcev in je bila razdeljena, vstevši Trst, le na 17 deželnih uprav; naša država pa bo imela pri 12 milijonih prebivalcev 33 oblasti! Medtem ko je prišlo v bivši Avstriji na vsako deželo povprečno 2 milijona prebivalcev, jih ne pride pri nas na vsako oblast niti pol milijona. Ako pomislimo, da bo kompetenca teh naših številnih oblasti veliko bolj omejena, kakor je bila kompetenca starih avstrijskih dežel, da bo torej Beograd kljub slabemu uradništvu manj razbremenjen nego je bil Dunaj pri dobrem uradništvu, potem nam mora biti dovolj živa pred očmi slika bodočnosti, ki ji gremo nasproti, ne glede na to, da bo ta uprava strahovito veliko stala. Tu ne gre samo za Slovenijo, ampak za mnogo več. Če bi nam ponudili nedeljivo Slovenijo pod pogojem, da ostalih 32 oblasti ostane, bi se za ponudbo lepo zahvalili. Ker živimo Slovenci v skupni državi s Hrvati in Srbi, smo zainteresirani na tem, da naša država nima po nepotrebnem predrage uprave, ki je le v breme ljudstvu, ki pa bi morala ljudstvo zadovoljevati. Uprava mora biti pogoj za to, da se ta država razvija in napreduje, ne pa, da hira in propada. V hiračji državi ne bo mogla napredovati ne Srbija, ne Hrvatska in ne Slovenija, katere ima z ozirom na naše neosvobodeno ozemlje še poseben interes na tem, da je naša država močna.

Centralizem je v razmerah, v kakršnih se nahajamo, največja poguba ljudstva in države. Za njega se ogrevajo samo oni srbski politiki (in njihovi slovenski in hrvatski zavezniki, katerih pa je hvala Bogu vsak dan manj), ki hočejo izvajati gospodstvo nad Slovenci in Hrvati. Srbski narod s temi politiki ni identičen! Ljuba Davidovič in Voja Veljković sta na kongresu v Zagrebu izjavila, da srbski narod odklanja vsako gospodstvo nad brati Hrvati in Slovenci, marveč, da hoče z njimi živeti v bratski slogi in popolni ravnopravnosti.

Kolikor sem se jaz mogel prepričati, priprosto srbsko ljudstvo res ne stremi za tem, da bi nad nami zagospodovalo, pač pa stremijo za tem le srbski šovinisti, ki stojijo na strani Pašića in Pribečevića, kateri so v stanu žrtvovati tudi državo, ako bi njen ustroj ne odgovarjal njihovim gospodovalnim interesom. Srbski narod pa je dolžan slovenskemu in hrvatskemu narodu, s katerima živi v skupni državi, da s takimi ljudmi pome, kar bi bilo pri politični zrelosti Srbov ne le pričakovati, marveč tudi želiti. Morda se bo to zgodilo že pri prihodnjih volitvah — na srečo celokupne naše domovine.

Politične vesti.

Velika župana v Sloveniji.

Za velikega župana v Sloveniji sta imenovana za ljubljansko oblast dr. Vilko Baltič, bivši predsednik deželne vlade in dosedanji zastopnik pokrajinskega namestnika; za mariborsko oblast dr. Miroslav Ploj, dvorni svetnik in član dunajske reparacijske komisije. Ogromna večina slovenskega naroda se je izrekla za nedeljivo Slovenijo. Razumljiva je ta slovenska vsenarodna zahteva, ker je utemeljena v gospodarskih, socialnih in kulturnih razmerah. Radikalna vlada je bila o slovenski zahtevi, da bodi nedeljena Slovenija dobro poučena. Trenotek je celo zgledalo, da radikalna vlada imenuje v Sloveniji samo enega velikega župana. Pričakovalo se je, da bo v radikalnih vrstah zmaga politična uvidevnost in se ne bo poteptala najsvetejša zahteva Slovencev: nedeljena Slovenija. Toda nel Slovenski narod se je udarilo s pestjo v obraz, razdelilo Slovenijo in imenovalo velika župana v Ljubljani in v Mariboru. Udarac srbsko radikalne vlade slovenskemu narodu ne ostane brez odgovora, kot ne bo ostal hrvatski narod dolžan odgovora, ko se je tudi Hrvatsko razkosalo. Volitve so pred durmi. Na dan volitev pride obračun.

Dr. Šušteršič v Beogradu.

Zadnje dni se mudi dr. Šušteršič v Beogradu in je posetil razne uplívne radikalne politike, med drugimi tudi Pašića. Kakor vse kaže, se dr. Šušteršič na vse mogoče načine udeležuje v Sloveniji. Dopisniku »Slov. naroda« je dr. Šušteršič o svojih političnih namerah med drugim tudi izjavil: Nisem se še odločil, ali vstopim v volilno borbo ali ne. To je odvisno od raznih dejstev in okolištin, ki so neodvisne od mene. Ko se vrnem v Ljubljano, se stvar odloči v vsakem slučaju v najkrajšem času, ker je doba za volitve jako kratka. Ako stopim v volilno borbo, nastopim na temelju svojega lastnega programa. Moj program je v Sloveniji dobro znan. Ta program je jasen in točen. Ta program je začrtan v moji brošuri, ki sem jo bil pred kratkim objavil. Ta program jasno veli, da med menoj in klerikalno stranko ne obstojajo in ne morejo obstojati nobene vezi. To je definitivno! Za sedaj pozitivno še ne vem, kakor sem že naglašal, če vstopim v volilno borbo. Če stopim v volilno borbo, storim to s popolnoma odkritimi, jasnimi in točno opredeljenimi cilji.

Zabranjen kongres proti jugofašizmu.

Hrvatska omladina je sklicala za 7. januar v Vukovar kongres, na katerem je hrvatska omladina hotela javno nastopiti proti postopanju jugoslovanske nacionalistične omladine. Ker pa so se tudi jugoslovanski fašisti pripravljali, da

pridejo ta dan v velikem številu v Vukovar ter kongres razbijajo, je tamkajšnji veliki župan kongres hrvatske omladine prepovedal, ker se je bati večjih izgredov.

Madžarska propaganda proti naši državi.

Iz Sedmograške prihajajo poročila, da so se vršila v petnajstih okrajih na Madžarskem velika zborovanja, pri katerih so emisarij Bethlenove vlade silno škčovali proti naši državi in Romuniji. Madžarska vlada je s temi nastopi svojih odposlancev prav dobro pokazala svoje miroljubne težnje.

Reorganizacija verskega pouka v Italiji.

Italijanski minister za uk in bogočastje Gentili je podal izjavo, po kateri bo preosnovan verski pouk v šolah. Verski pouk se bo vršil v drugih smernicah, kakor dosedaj. Z to reformo verskega pouka hoče prosvetni minister doseči boljši učni sistem in moralno dviganje italijanskega naroda.

Mussolini se ne udeleži pariške konference.

Italijanski ministrski predsednik Mussolini je imel v sredo daljši razgovor z londonskim poslanikom Marchese della Toretta. Razgovarjala sta se o pariški konferenci. Posledica tega razgovora je bila, da se je ministrski predsednik Mussolini odločil, da se ne udeleži osebno pariške konference, temveč da ga zastopal na tej konferenci italijanski poslanik v Parizu.

Gospodarstvo.

MOREBITNI SVETOVNI PETROLEJSKI TRUST.

Sedanja konferenca v Lausanne nam zopet enkrat potrdi to, o čemer smo že večkrat pisali, da se vsa svetovna politika suče okoli petroleja. Vse države si hočejo zagotoviti motorno moč za svoje gospodarstvo: vodo, premog in petrolej. Dočim je pa boj za prva dva že star, je stopil petrolej v ospredje šele v najnovijem času, a sedaj s tem večjo silo.

Od leta 1859 naprej, ko so v Pensylvaniji potom artezičnih studencev prvič navrtali podzemne petrolejske vrelce, so Amerikanci pol stoletja z uspehom stremili za svetovnim monopolom; leta 1905 so dosegli z 80 milijoni bareli — barrel = 158 litrov — rusko produkcijo ob Kavkazu in v Donskem okraju. Svetovna produkcija je znašala l. 1900 151 milijonov barelov, l. 1919 547 milijonov, l. 1920 pa 683 milijonov, torej velikanski napredek, kljub temu, da je šla vsled domačih homatij ruska produkcija od 80 na 30 milijonov nazaj. Napredek 1900—1920 znaša več kot 350%! V vojnem letu 1917 je porabila Evropa 308 milijonov sodov napram petim milijonom leta 1870.

Od onih 683 milijonov sta prišli še zmeraj dve tretjini iz Unije, 20% pa že iz novonovo se porajajoče Mehike — leta 1921 že 27% —, iz vseh drugih dežel pa niti 50 milijonov barelov, poleg že omenjenih 30 ruskih. A teh 50 milijonov, ki se razdelijo na Nizozemsko in Britansko Indijo, na Rumunijo, Perzijo, Galicijo, Peru, Japonsko itd., je prišlo po volski in deloma že prej popolnoma pod angleško kontrolo, poleg tega tudi več kot polovica mehiške produkcije in skoro vsi še neizkoriščeni velikanski petrolejski zakladi v Mezopotamiji, Perziji, Kitajski, Nizozemski Indiji, Južni Ameriki in Avstraliji. Ker

Lozanska konferenca.

Kakor nekoč genovska, se je sešla tudi sećanja lozanska konferenca ob veliki pozornosti in še večjih pričakovanjih vse evropske javnosti. Njen namen je bil v glavnem likvidirati grško-turško vojno, poleg tega pa rešiti orientalski problem sploh, pri katerem igra vlogo vloga zlasti dardanelsko vprašanje. Da se je pripisovalo konferenci vevležen pomen, je videti že iz tega, da so bili zastopani evropski kabineti po svojih vodilnih glavah in da je načeloval mnogobrojni ruski delegaciji sam Čičerin. Vse delo konference se je takoj v početku osredotočilo okrog treh vprašanj, to je vprašanja Dardanel, Trakije in ententinih, ki zastopa poraženo Grško naravnost nepremostljiva. Izmenjavali so se bojevitosti in nepopustljivi govori toda kmalu so začela posamezna vprašanja v različne komisije in odseke, večina vodilnih državnikov se je zopet vrnila v svojo domovino in vesti iz Lausanne postajajo vedno redkejše. Večina spornih problemov se je začela obravnavati na tajnih konferencah in kolikor je posneti iz tajinstveno sestavljenih poročil, tudi ta konferenca kakor po vojni še nobena ne bo sodila definitivnih rezultatov, temveč, kvečjemu kompromisne provizorije, če se ne bo celo razšla brez uspehov, kakor že toliko drugih. Tako bo visel nad evropskim mirom zopet en Damoklejev meč več.

Leontij.

Osveta.

(Dalje.)

In tako sva zvečer sedela v njeni sobi pri vročem čajniku (samovare je potreba odpravila) in začetoma pri drug drugega odpavajočem pogovoru s čajem zalivala pivočke, ki sem jih kupil na bazarju. Tak je bil takrat običaj in vsak si je ustvarjal svoj lastni bon-ton, ki pa je imel eno dobro lastnost, da je bil namreč odkrit.

Ona se je precej spremenila in postarala. Prvo, kar sem opazil, je bilo to, da je imela namesto kit po moško ostrizene in počesane lase. Obraz ji je upadel, nad nosom, na desno, ji je prezela visoko, še vedno gladko čelo rezka guba in dve bolj tanki, ostrejši sta ji oklepali usta, ki so zgubila prejšnjo rdečico. Njene umne, velike oči pa so še vedno gledale ostro in rezko mišle, le namesto ognja odločnosti jim je včasih za hip zastrla izraz megla utrujenosti, ki so jo podčrtavali rahlo vijoličasti krogi pod njimi.

Čas in razmere so zahtevale, da sem se ji predstavljal s položajem in da sem pri tem iz navajene in neobhodne previdnosti, ko je bil tudi brat v nevarnosti pred bratom, zamolčal svoja pota po 18. letu. Ona mi je omenila, da služi v oddelku državne kontrole in na tem bi se bil kmalu končal ves obisk. Neupogljivo in strmo so stala med nama tri leta skrivnostnih avantur posameznika v krvavi vojni neobhodnosti.

— Vi ste se drugič poročili, Vjera Aleksijejvna?

Pogledala me je začudeno, z ukorom in vprašujoče.

— Ne bodite vendar takoj užaljeni, kolikor jaz vem, živite tukaj pod drugim imenom.

— To je zaradi službe.

— A kje služite?

Spet me je pogledala naravnost razžaljivo-ocenjujoče, vendar strogo in resno. Bila je strašno zakrknjena in da do take zakrknjenosti ni prišla pocali, je bilo očividno. Čedalje bolj me je zanimala njena nepoznana zgodovina zadnjih let in na vse načine sem poskušal, da se ji skopljem pod dušo in da doblim odmev. Začutil sem, da je včasih v njenem odgovoru zabrela mehkejša nota, in to me je utrjevalo v vztrajnosti. In ravno po zadnjem mojem vprašanju ki je javno izrazilo vse moje dvome o njeni odkritosti, se je po nekaterih hipnih pomislekih, ki so ji svignili preko oči, utrgal led in začela sva govoriti po človeško.

— V čezvičajki, Leo Matijelevič. Oprostite prej sem vas nalogala. Samo dokumente imam iz kontrole. Mi oprostite, da? Hvala! Pa saj sami razumete kako je. Sama sem na svetu, nesrečen karakter imam. V čezvičajki sem tajna agentka.

V glavi se mi je nekaj zjasnilo.

— In to je v zvezi z osemnajstim letom?

Vjera Aleksijejvna je prikimala in uprla pogled nekam preko moje rame, se zamislila, nato pa me je pogledala z

novim izrazom, ki mi je odločno prikladal v spomin nesrečno mlado mater pred tremi leti. Vidno se je sama pomaknila nazaj in začutila v meni prejšnjega znanca. Kakor da so se iz sobe umaknila vsa tri strma leta, se je ona popolnoma raztalajala in začela je svoje pripovedovanje, ki mi je ta leta klicalo v spomin dan za dnem, mesec za mesecem, dokler nisem gledal nanjo, na neizogibni rezultat tega časa in so mi njene gube in njena zakrknjenost postale jasne, tako jasne, da je bilo sploh vsako nadaljnje vpraševanje popolnoma odveč...

— Ravno zaradi tega sem v čezvičajki — je pritrdila s trpkim nasmehom in nadaljevala:

— Kaj se vam zdi to čudno? Oprostite, ampak najbrže še vedno bolelate na inteligenčni sentimentalnosti. Saj ste bili vendar priča vsega, kar se je tukaj delalo tekoma zadnjih let. Slepi niste, toliko vas poznam. In jaz sama sem brez kolebanja stopila v čeka. No vidite, saj vem, da vam mora biti razumljivo!

Moža so mi ubili zahrbtno, podlo, po noči na sredi ulice, otrok mi je pa zmrl, ko sem pred njimi morala bežati, dasi nisem bila ničesar kriva. Še celo idejnosti ne. Mati mi je umrla, lepo vas prosim, mar mislite, da sem cunjia, goba ali trhovina?! Da, vem kaj hočete vedeti! Res, da se v politiko nisem vmešavala in tudi nisem razumela vseh sanj, ki jih je sanjal moj mož. Njegove sanje sem ljubila, ker so bile lepe, verovati v te sanje so me pa naučili

ravno tisti, ki so ubijali take sanjače. Ne samo mene, vse, ali vsaj večino Rusije. In če zdaj mogoče ne verujete, ali pa tudi, če hočete, ne verujemo več nekateri, to ne spremeni preteklosti. Ona je tukaj, neizbrisna in vem, da bo imela dobre sadove, dasi mogoče drugačne, kakor smo mi jih predstavljali. Danes sem v stranki, kjer sem že skoraj dve leti in če zgubim vso vero, stranke ne zapustim. Z njo sem živela, z njo poglgnem, četudi brez vere. Za življenje mi ni, včasih me teži, ker sem strahovito utrujena, priznam.

Ni neumen naš mušik in ima prav, ko se tolaži, da ima vse, kar se godi, svoj vzrok in dobro kal.

No, pa vas zanima, kje in kako sem blodila. Evo!

Tisti dan po pogrebu sem že zvedela, da je podpisan ukaz o moji aretaciji in mogoče par ur pred njo me je prijatelj izvošček odpeljal z otrokom vred v Talico, k prijatelji. I na vas i na doktorja sem mislila takrat, Leo Matijelevič in neprijetno mi je bilo, da se niti posloviti ne morem od vaju in se vama ni enkrat zahvaliti za službo. Mislim, da mi tega nista štela v zlo.

Bežala sem precej nepravilna in nisem imela seboj niti najpotrebnejših stvari za otroka. Kaj sem takrat čutila, ne vem. V duši je bil strašen kaos. — Spomin sveže krvi človeka, ki sem ga ljubila, usoda nesrečnega otročka, ki ga nesem s seboj in upravičena besnost nad tem, da so se lopovi spravili name. Ko sem se nehote pomirila, sem začutila v duši željo, ki me ni zapustila, ki

bi mi ne dala miru na smrtni postelji, če bi ne bila izpolnjena. Vratar štaba, naš kotar na dvorišču, je še pred pogrebom povedal imena vseh morilcev, ki so eksportirali moža k »zaslišanju«. Pet sem jih poznala od dveh sem si zapomnila imena in jih pozneje tudi videla, enega v Bočatih, drugega slučajno v Koljugini. Ko sem se vsa zmedena peljala v Talico, se mi je ves čas med drugim vrtelo pred dušo teh pet obrazov in dve imeni in še tisti večer sem vedela, da prosijo osvete.

Pri imenih Bočati in Koljugini sem se nehote zdrnil. Baš tam sem se tu, di sam gibal v devetnajstem letu, na nasprotni strani. Bil sem nekoliko prenečen in njen razkaz je postal zame popolnoma realen. Ona je ušla malo hipno zadrego, ostro me je pogledala, ker pa ni v mojem izrazu našla nobene sledu več, je nadaljevala.

— Nekateri kmetje v Talici so me poznali in njim se moram zahvaliti za veliko pomoč. Selo pa je v splošnem kosaško in ves čas sem tam živela, ko v žerjavici. Ko pa je nihče ni motil miru, sem ostala. Nekaj dobrih znancev je skrbelo za zvezo s Semipalatinsk, od koder sem začela dobivati redna poročila o sedmerih gospodih, ki so se jako dobro počutili in delali celo karijero. Ne prej, ko v novemburu me je obiskala mati in mi obenem prinesla kožuh. Pašenjka, sinček, je že shodil, in tiste ure, ko je bila pri meni mati sem pozabila na vse. Vi nimate pojma, kakšen krasovec je bil Pašenjka!

(Dalje prihodnjič.)

sveta tista preteča nevarnost, na katero so Nemci toliko zidali in upali, z njimi vred Japonci — da se bosta začela klati med seboj Angleži in Amerikanci, zastopnika anglosaške pasme, ki sedaj vlada ves svet.

Konferenca v Washingtonu je Ameriko in Anglijo politično zblizala v boju proti Japonci, konferenca v Lausanne ju bo morebiti gospodarsko v boju proti vsakomur, ki bi hotel motiti gospodarski razmah Anglosasov, vladarjev sveta. To je danes najvažnejše vprašanje svetovne politike.

— Izvoz premoga iz Anglije. V prvih 9 mesecih letos se je nakopalo na Angleškem 186 milijonov ton premoga

med tem ko se je lani celo leto nakopalo komaj 146 milijonov ton. Prodnja leta 1922 se zelo približuje predvojni. Tudi množina izvoženega premoga narašča. V novembru letos je izvozila Anglija 6.570.000 ton premoga, od januarja do konca novembra 58 milijonov ton. V teh 11 mesecih se je največ premoga izvozilo v septembru, ko je izvoz dosegel množino 7.029.000 ton. V enajstih mesecih lani se je izvozilo 22,6 milijonov ton, a v enajstih mesecih 1913 je dosegel izvoz vsoto 63,4 milijonov ton. Izvoz se dobro razvija zato, ker je ameriška konkurenca radi štrajka rudarjev, ki je skozi par mesecev zadrževal razmah industrije, odpadla.

dmokratije niti korak niso storili, da bi se sklenil kompromis. Razmere v občinskem svetu so postale neznosne. Napetost med klerikalci in socialnimi demokrati se je poostila tako, da je proračun za leto 1923 v resni nevarnosti.

Silvestrov večer. Narodno železničarsko glasbeno društvo »Drava« priredi 31. dec. t. l. Silvestrov večer v vseh prostorih Narodnega doma. Sodelujejo vsi društveni odseki. Od 20. do 24. ure izključno zabaven spored pri pogrnjenih mizah. Po polnoči ples v veliki dvorani. V čitalniških prostorih divno urejen »Silvesterbar«. Opozorjamo slavno občinstvo, da bo to edina večja narodna prireditev na ta večer. Da gneča ne bo motila zabave, se bodo prodalo le toliko vstopnic, kolikor je sedežev razpoložljivih. Vstopnina 10 dinarjev. Predprodaja vstopnic v trgovini Zlate Brižnik, Slovenska ulica.

Z lestve je padel delavec Ivan Geriger na Stefanovo. Nesreča se mu je zgodila vsled neprevidnosti. Zadel je težke notranje poškodbe.

Radi motenja vere je bil obsojen viničar Sveneč iz Vodol pri Mariboru na 4 tedne ječe. Preklinjal je Boga na najrazličnejše načine, tako da se je več ljudi zgražalo nad njegovim surovim obnašanjem.

Avtomobilska nesreča. Lesni trgovec Ščekič se je peljal 26. decembra v avtomobilu. Ker je bila cesta zelo spolzka, je na ovinku avto izpodrnil in Ščekič je padel na cesto ter se precej poškodoval.

Za balo je nanosila domov služkinja Cigler raznega perila in jedilnega orodja. Ker pa je bilo vse to last njene službodajalke Likavec na Ranci, je bila Ciglerjeva obsojena na 3 mesece težke ječe.

Ukročeno junaštvo. Posestnikova sinova Emeršič iz Pristave in Pisanec iz Cirkulan sta prišla dne 31. oktobra zvečer z več tovariši v Gradisce pri Ptuj, da pretepejo posestnikovega sina Franca Letonjo, ki je pomagal pri posestniku Blažku obrezovati korenje. Na Blažkovem dvorišču so res napadli Letonjo, njegovega očeta in viničarja Mustra ter jih precej težko telesno poškodovali. Radi tega junaštva sta bila obsojena Emeršič na 2 mesca, Pisanec pa na 6 tednov ječe.

Steno na prste. Upamo, da se pri nas razmere kmalu predrugačijo.

Sokolstvo.

Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Sp. Šiški, priredi »Silvestrovo« pri »Zvezdi« z bogatim sporedom. Vstopnina Din 5. — Odpor.

Dramatični odsek sokolskega društva na Viču vprižori v soboto 30. t. m. ob 5. popoldne mladinsko predstavo »Pogumni Tonček«, Špicarjevo pravljico v 5. dejanjih. Ker je vprižoritev namenjena predvsem naši mladini, so cene prostorom znatno znižane, tako da se bo predstavo mogla ogledati i manj premožna deca. Predprodaja vstopnic pri br. Jeločniku v Rožni dolini in br. Uranu na Glincach.

Sokolsko društvo na Viču priredi v nedeljo dne 31. t. m. Silvestrov večer s sledečim sporedom: 1. Noviteta »Sokolci gredo«, dr. Ivan Lahova šaleneodejanka. 2. Zabavne pevske točke. 3. O polnoči alegorija. 4. Prosta zabava in ples. Začetek ob 8. zvečer.

Silvestrov večer pevskega zbora Gl. Matice v Ljubljani. Silvestrov večer se vrši v nedeljo dne 31. dec. t. l. ob 8. uri zvečer v dvorani Filharmonične družbe. Na večer sodeluje godba dravske divizijske oblasti, poleg tega so na vsopred nastopi zbora in razne šaljive točke. Preskrbljeno je za mrzla jedila in dobro pijačo. Pevski zbor vabi vse svoje člane, kakor tudi prijatelje Glasbene Matice na to svoje silvestrovanje. Pripominjamo, da je vstopnina prosta ter se bodo pobirali le prostovoljni prispevki za potovalni fond pevske zbora. Včeraj javljena vstopnina za nečlane 10 Din, je pomotoma prišla v notico.

Pevci in pevke! Naročajte pevski koledar! Razpošilja ga Zvezna knjižarna v Ljubljani, Marilij trg 8.

Dnevne vesti.

— Požolnice, ki smo jih avizirali za danes bomo priložili jutrišnji (nedeljski) številki.

— Slovenski orožniki na Hrvaškem častitajo vsem prijateljem in prijateljicam, ter bralcem »Jugoslavije« srečno novo leto. Josip Dernovšek, Vinko Ladavac, Franc Židan, Josip Potrata in Anton Perčan.

— Golenci podoficerske šole v Kamnici pri Novem Sadu V. žand. brigade v Sloveniji, čestitajo vsem gosp. oficirjem in tovarišim iste brigade veselo novo leto.

— Nove peči »Univerzak« se kurijo z žaganjem, premogovim prahom, čreslom, šoto itd. ali pa z drvni, premogom itd. Deseturno gorenje žaganja in enakih odpadkov ne stane niti eno kromo, pri uporabi navadnega goriva 50 odstotkov prihranka. Gore neprestano, brez dokladanja od 8 do 16 ur, po velikosti. Obenem so porabne za kuho. S temi pečmi je doseženo največje štedenje. Mnogobrojna priznana pisma na vpogled. Naročajo se pri tvrdki z železnino Stanko Žargi & Co. Ljubljana, sv. Martina c. 15.

— Pobeg z denarjem. V Osleku je inkasat Zavarovalne družbe poveril svojemu delodajalcu okrog 100.000 kron denarja in pobegnil neznano kam.

— Za Božič je hotel biti mesa sit neki neznani vagabund, ki je vplnil v barako branjeve Jere Hočvar v Hrasniku in ukradel 10 kg slanina, 20 kg svinjskega prekajenega mesa, 80 komadov kranjskih klobas in več obleke in perila, v skupni vrednosti 9326 kron.

— Za 11.000 kron perila je bilo okradeno gostilničarju Janku Karlovsku v Šmarjeti.

— Radi krivega pričevanja je bil obsojen Anton Menegajli iz Velike Stanje na 8 mesecev ječe.

— Radi razžalenja Veličanstva je bil Alojzij Stauber, bivši avstrijski oficir, obsojen na 3 mesece zapora. Stauber je bil v puški okolici in je bil zadnje čase hotelski vratar.

— Žal ji je bilo. V Zagrebu se je zastupila 35 let stara modistka Josipina Miletič. Ko pa je zavziti strup pričel povzročati v njenem želodcu bolečine, je hitela v bolnico in prosila zdravniške pomoči. Toda bilo je že prepozno. Kmalu potem je v groznih mukah umrla.

— Ustreliti se je hotel ker je bil okraden. V Zagrebu je neznat tat ukradel vozniku Antonu Siloviču 4000 kron in po večini vso obleko. Silovič je bil vsled tega tako obupan, da je streljal nase z revolverjem. Oddal se ga v bolnico. Rana ni smrtonosna.

— Največjo zaslug, da se je na kontinentu razširilo zauživanje čaja, ima Bontekoe, telesni zdravnik kneza Brandenburškega, že leta 1667 je pisal, da ima čaj na naš živčni sistem, osobito na možgane, ki jih ohrani vedno sveže neprimerno blagodejnejši vpliv, kakor kava. Čajoptite zelo povzdigne sposobnost in možnost predelati zadoblene vtise. Človeka obide občutek zadovoljnosti in živahnosti. Stojš pred rešitvijo težkih vprašanj ali družabni oziraj se silijo, da se udeležijo gledališke predstave, plesa, družabnega večera itd., pa si vsled napornega dnevnega dela duševno utrujeni, popij čašo krepkega aromatičnega čaja, kmalu boš občutil, kako izginja duševna utrujenost, človek možganov se ti povrne zadovoljno in dobrovoljno se ti vseli v Tvoje srce. Priporočamo edino čajne mešanice znamke »Buddha«, ki so garantirano najfinjše.

— Čevlji so najboljši in najcenejši samo z znamko »Peko«, domačih tovarni Peter Kozina & Co. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo, Ljubljana Breg 20.

Vsaki reklamaciji je priložiti dokaz: a) da je dotičnik res 21 let star, b) da biva 6 mesecev v občini, c) da je pri stopen v našo državo. Vsa ta potrdila morajo izdati pristojna oblastva tekom 24 ur.

Krajevne organizacije in zaupniki! Preglejte volilne imenike, ki morajo biti v vsaki občini na razpolago. — V Ljubljani so na razpolago tudi v našem tajništvo.

Vsake krajevne organizacije in zaupnika dolžnost je, da opozori vse naše volilce, da se reklamacijsko postopanje zaključi že 6. januarja 1923 in da se morajo vse reklamacije izvršiti pred tem rokom.

Tajništvo NSS.

Ljubljana.

— Darujte za mestne reveže mesto novoletnih voščil. Mestni magistrat se obrača do mestnega prebivalstva — zlasti premožnejših slojev — s prošnjo, da darujejo mesto novoletnih voščil za mestne reveže primerne vsote. Beda mestnih revežev je velika. Vsak dar — bodisi v blagu ali v denarju — je dobrodošel. Darove sprejema socialni referat mestnega magistrata.

— Vse posle krajevne državne zaščite dece za mesto Ljubljano je prevzel mestni magistrat v Ljubljani, kjer se je ustanovila istočasno pri socialnem referatu mestna zaščita dece. Stranke se naj v teh zadevah obračajo na socialni referat mestn. magistrata.

— Mestna blaginjska boje dne 2., 3. in 4. januarja 1923 zaradi zrebanja ljubljanskih srečk za promet s strankami zaprta.

— V nedeljo zvečer vabi pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« vse svoje prijatelje in njih rodbino v Narodni dom (velika dvorana) na Silvestrov večer, ki bo nudi v koncertnem delu lepe zmore, v zabavnem pa prijetna razvedrila. Opolnoči nagovor in krasna alegorija, nato ples. V paviljonih izvrsten prigrizek in dobra kapljica. Začetek ob sedmih zvečer, vstopnina 10 din.

— Zahvala. Naprošeni smo, da objavimo v našem listu. Ob priliki požara v Gledališki ulici, se je od strani pasantov izkazala podpisani rodbini taka požrtvovalna pomoč, da se čutimo dolžni javno zahvaliti se vsem, ki so prispevali in pomagali z reševanjem imetja iz najbolj ogroženega dela poslopja, ter nas tako obvarovali najhujše katastrofe. Bodi tem potom izrečena vsim naša najtoplejša zahvala. — Rodbina Gombač.

— Umrl je v Kolodvorski ulici števil. 149 v Šiški adjunkt državne železnice, g. Adolf Kogovšek, star 34 let. Pokojnik zapuščal ženo in dvoje mladoletnih otrok. Pogreb se vrši danes pop. ob 2. uri. Naj v miru počiva!

— Vlom in tatvina. V noči od 23. na 24. t. m. so neznani tatovi vplili v delavnico telovadnega orodja Stane Vidmarja na Sv. Petra cesti števil. 75 in ukradli dve rjavi ustrojeni kravji koži v vrednosti 10.000 kron.

— Žeparji. Poročnikovi soprogli Fister Barbari je bila v trgovini Ivanke Erbežnik na Gosposvetski cesti števil. 16 ukradena denarnica iz rumenkastega usnja, v kateri se je nahajalo približno 400 kron denarja.

— Izgon. Černivec Josip, star 28 let, rojen v Železnikih in tja pristojen, je radi mnogih tatvin izgnan iz policijskega okoliša ljubljanskega za dobo 3 let.

— Za tri tedne bo zaščit delavec France Keber, ker je ukradel svojemu tovarišu Andreju Hrovatu na Kodeljevem denarnico z vsebino 2194 kron.

— Obesil se je v četrtek popoldne v gozdu za kemično tovarno Valentin Berčič, strojnik v kemični tovarni. Stanoval je na Selu. Pokojnik je oče več malih otrok. Za vzrok samomora se še ne ve.

Gledališče in glasba.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Januar, 2. torek zaprto.

Januar, 3. sredo »Idijot«. Začetek ob pol 8. Red E.

Januar, 4. četrtek »Kralj na Betajnovi«. Red A.

Januar, 5. petek zaprto.

Januar, 6. sobota ob 3. pop. »Peterčkov« poslednje sanje. Ob pol 8. zvečer »Idijot«. Izven.

Januar, 7. nedelja ob 3. pop. »Peterčkov« poslednje sanje. Ob 8. zvečer »Živi mrtvec«. Izven.

Januar 8. ponedeljek »Lilijom«. Red B.

Opera:

Januar 2. torek zaprto.

Januar, 3. sredo »Carmen«. Red B.

Januar, 4. četrtek »Sevilski brivec«. C.

Januar, 5. petek »Mefistofeles«. Red E.

Januar, 6. sobota »Carmen«. Izven.

Januar, 6. nedelja »Mefistofeles«. Izven.

Januar, 8. ponedeljek zaprto.

Marionetno gledališče v Ljubljani (Mestni dom). Nedelja 31. t. m. ob 15. in 18. uri: »Obuti maček« in »Gašperček slikar«. — Ponedeljek 1. jan. 1923 ob 15. in 18. uri: »Rožencvet in Lilijana« in »Začarani princ«.

»Zveza godbenikov za Slovenijo« je kulturna organizacija, ki si je stavila za smoter, negovati instrumentalno kulturo v Sloveniji. Svoj cilj hoče doseči s proizvajanjem vsebinsko tehtnih skladb, da dvigne predvsem slovenski koncertni nivo. Potrebo oplenitve naših koncertnih programov je postala akutna, vsaj izgleda večina naših koncertov kakor semenj ob žeganju; — drobniarija pri drobniariji, — tečne hrane izvečina nikjer. Že novembra meseca je priredila Zveza simfonični koncert, ki je pod Matačičevim vodstvom podal same skladbe, odgovarjajoče gorel omejenim zahtevam. Sedaj stoji Zveza pred svojim drugim koncertom (8. jan. 1923). Za ta koncert je poverila vodstvo Niko Štriftofu in pritegnila k sodelovanju znamenitega dunajskega pianista, našega rojaka Antona Trosta. Tudi Štriftof in Trost se držita v izbiro programa istih smernic. Izbrala sta si Čajkovskega b mol koncert, Dvorakovo III. simfonijo D dur in V. Novakovo slovaško suito. Posobnost tega programa pa tiči v tem, da črpajo vse tri skladbe svojo moč iz narodne psihe. Nacionalni moment je v vseh treh skladbah tako močno podčrtan, da vidimo v Dvoraku tipičnega Čeha, kakor se počutuje v Čajkovskiju ruska v Novaku pa slovaška psiha na tipičen način. Zato vplivajo vse tri skladbe elementarno na poslušalca, nobene glasbene izobrazbe ni treba k njih. hovemu razumevanju. V tem tiči vzgojni moment programa; dostopen in razumljiv je vsakomur. Projektirani so nadalje koncerti pod vodstvom ravnatelja Rukavine, potem Balatke, dalje gostovanje Talicha in Nedbala. V prihodnjih koncertih namerava Zveza spraviti tudi velika dela za soli zbor in orkester na koncertni podij. Žalibog pa ji manjka za enkrat tistih, ki bi lahko stvar podpirali.

Il. skupščina Zveze slov. pevskih zborov se vrši v nedeljo, dne 7. januarja 1923 ob desetih popoldne v pevski dvorani Glasbene Matice v Ljubljani. Vsi v »Zvezi« včlanjeni zbori naj pošljejo na zborovanje svoje zastopnike! Popoldne ob štirih se vrši v veliki dvorani Uniona velik koncert, na katerem sodelujejo ljubljanski in izvenljubljanski pevski zbori. Vstopnice za koncert bodo naprodaj v Matični knjižarni na Kongresnem trgu.

Velik pevski koncert ob priliki druge skupščine Zveze slov. pevskih zborov se vrši v nedeljo, dne 7. jan. 1923 popoldne ob štirih v veliki dvorani hotela Union. Nastopajo ljubljanski in izvenljubljanski pevski zbori. Vstopnice dne 2. jan. 1923 dalje v Matični knjižarni na Kongresnem trgu. Preskrbite si jih takoj!

Književnost-umetnost

Najlepše darilo za Novo leto je album Slovenska moderna umetnost, katerega je izdala Narodna Galerija. Album vsebuje 27 krasno posređenih svetlotisnih reprodukcij naših modernih slikarjev in je prva umetniška izdaja te vrste in v tej obliki med Slovenci. Dobiva se ali v obliki elegantno vezane knjige ali pa kot mape s posameznimi listi, ki se dajo v okvirju eventualno tudi obesiti na steno. Narodna Galerija razpolaga še z malim številom eksmplarov, kolikor jih je namenila oddati po znižani ceni za Božič in Novo leto. Ker se cene takoj po prvem januarju znatno zvišajo naj vsak, kdor si te lepe knjige še ni nabavil, takoj seže po njih. Posebno jo priporočamo v nakup našim društvom, vsakdo jo mora imeti v svoji knjižnici. Posebno pripravna je tudi za novoletna darila, ker ni draga, pa predstavlja delo, ki ima trajno vrednost za vsakogar. Dobiva se v vseh knjižarnah ali pa neposredno pri Narodni Galeriji v Ljubljani.

Celje.

Občinski zastop celjske okolice. Zadnje čase se je govorilo, da se vsled strankarskega preklanja občinski zastop razpusti in da bo postavljen general. Stranke pa se hočejo zopet spoprijazniti in tako je upati, da bo obč. zastop prišel zopet do rednega dela, kar bo občini le v korist.

Slabo stanje celjskega mestnega vodovoda. Mestni vodovodni mojster je po daljšem opazovanju izsledil večji defekt na stranskem vodu v javni bolnišnici. Vodovodno omrežje je že staro in izkopavanje na nekaterih mestih je dognalo, da tudi cevi puščajo vodo. S par poizkusi se je dognalo, da izteče v 7 urah 1000 lit vodo. Ta nedostatek na vodu se bo moral v najkrajšem času odpraviti, kajti v mestu zlasti v poletnem času primanjkuje vode.

Cene manufakturne blaga v Celju so zopet pričele naraščati. Govori se, da se začetkom januarja splošno podraži vse oblačilno blago za več odstotkov.

Radi raznih tatvin pri Sv. Pankraciju in v Štorkar pri Celju sta bila pred celjskim okrožnim sodiščem obsojena Ivan Veber na 14 mesecev in njegov tovariš neki Nemec na 2 mesca težke ječe. Po prestani kazni pride Veber, ki je nepopolnilet tat, še pod policijsko nadzorstvo.

Tatvina. Že zadnjič smo poročali, da se klati okrog Celja neka tatniska družba, ki posebno rada krađe svinje. V eni zadnjih noči so pri nekem posestniku v Lipi pri Štorkar zopet ukradli veliko svinjo. Tatniska družba ima, kakor sumijo, svoje gnezdo nekje Zagradom v celjski okolici.

Društvene vesti.

Prostovoljno gasilno društvo v Mostah vlijudno vabi na Silvestrov večer, ki ga priredi dne 31. dec. t. l. v salonu gosp. Novaka (pod Lipo) v Mostah. — Program je zelo zanimiv, začetek ob 16. uri.

Sport in turistika.

SK. Jadran v Ljubljani. Redni občni zbor se vrši dne 31. dec. 1922 ob 9. uri popoldne v gostilni pri Lozarju na Sv. Jakoba trgu z običajnim dnevnim redom in predlogi za izpremembo pravil. V slučaju, da občni zbor ni sklepčen, se vrši pol ure pozneje z istim dnevnim redom in ob vsaki udeležbi članov.

Tajnik.

Smuški izlet na Veliko Planino priredi zimska sekcija SK. Ilirije dne 30. dec. t. l. Skupni odhod v soboto ob 14 in pol uri iz državnega kolodvora. Istotam tudi zbirališče. Teren je ugoden za začetnike, vendar se opozarja na turo od 4 ur. Prehrano vzeti za dva dni s seboj. Sekcija opozarja člane na prvi skupni izlet, katerega naj se polnoštevilno udeležijo.

Smučarski Silvestrov večer bohinjske podružnice t. K. Skala se vrši prihodnjo nedeljo vkljub temu, da še ni zapadel željno pričakovani sneg. Tam bomo v veseljem krogu naših smučarjev pričakovali novo leto, ki nam bo prineslo, upamo, toliko snega, da se bodo uresničile naše najlepše nade. Sodeluje prvovrstni salonski orkester priznanih naših umetnikov. Odmore pa izpopolnijo bohinjska harmonika in številni šaljivi sportni nastopi. Za dolgočasenje ne bo priložnosti. Najlepše zimske in sportne dekoracije združene s sijajno in čarobno iluminacijo bodo dale prireditvi svečan moment. Tudi plesazejni pridejo na svoj račun, da pozabijo na svojo letošnjo sportno smolo. Lačni bodo nasičeni in žejni napojeni, ker se kuharice v hotelu Sveti Janez že kaj pridno sukajo v svojem kraljestvu. Za prenočišča je preskrbljeno, da bo vse lahko spalo — v posteljah. Da je vstop prost, je popolnoma razumljivo. »Bohinjci pravijo, da več ko bo smučarjev na Silvestrovem pri Sv. Janezu, tem več bo v novem letu snega.« — Zatorej poizkusimo!

Pokrajina.

Slovenska Bistrica. V soboto dne 6. januarja 1923 ob 8. uri zvečer priredi slovenjebistrica podružnica S. P. D. v dvorani okrajne hranilnice v Slovenski Bistrici planinski ples, pri katerem svira obč. znana in priljubljena trboveljska godba. Vstopnina za osebo 10 Din, za rodbinske člane pa 8 Din. Toaletna naj bo sportna, narodna ali promenadna. Ker je čisti dobiček namenjen za stavbo planinske koče na Boču, se preplačila hvaležno sprejmejo.

Bled. Skandalozne razmere v tukajšnji tvornici vezenin g. Petriča. V podjetju g. Petriča je zaposlenih nekaj nad dvajset delavnic moči, predvsem ženske. V tem podjetju se dela dnevno po 15 ur in se od ure plača — piši in beri — šest do osem kron. Delavstvo se je v zadnjem času organiziralo v U. S. Z., da si potom organizacije izboljša svoje stanje. G. Petrič pa je radi tega takoj odpustil tri delavke. Osrednje vodstvo U. S. Z. je že podvzelo vse potrebne korake, da se takim ljudem, ki hočejo obogatiti na račun trpinov, stopi po-

Družabnico

s kapitalom 15.000 Din se sprejme v dobrodošlo trgovino z mešanim blagom, Ljubljana, Florjanska ulica št. 38.

Prodaja po znatno znižanih cenah:

zimsko perilo, pletene jopice, rokavice, nogavice itd.

A. ŠINKOVIC nasl. R. SOSS
LJUBLJANA, Mestni trg števil. 10.

Krajevnim organizacijam in zaupnikom Narodno socialistične stranke:

Tajništvo NSS še enkrat opozarja, da preneha reklamacijska doba že dne 6. januarja 1923 in je dolžnost vseh krajevnih organizacij in zaupnikov, da poskrbe, da pride sleherni strankin volilec v imenik.

Popravki se zahtevajo pisмено ali ustmeno pri občinskih uradih. V Ljubljani sprejema reklamacije tajništvo NSS v Narodnem domu, v Mariboru radi tajništvo, ki je na Grajskem trgu

Maribor.

Mariborsko občinska seja dne 28. decembra ni bila nič manj živahna kot prejšnja. Sklepalo se je o proračunu, ki pa še ni sklenjen, ker še ni določen davek na vino in pivo. — Na koncu se je podžupan Roglič izjavil, da njegova stranka NSS izstopi iz odsekov, ker se njeno že lansko leto predloženo vprašanje glede znanja uradnega jezika še do sedaj ni upoštevalo in ker socialni

Tajinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

Bilo je nekega lepega večera, ko so hiteli veseli mornarji in delavci v dvorano Eldorado. Velika plesna prireditev se je imela vršiti tamkaj. Ker je bilo zabavišče Eldorado zelo priljubljeno, je kmalu kar mrgolelo obiskovalcev v precej obsežni dvorani.

Med mnogimi plesalkami se je nahajala, kakor običajno, tudi Molly Gordon. Ker je bila zelo lepa, so postali mladi ljudje kmalu pozorni nanjo. Gospodična Gordon je motrila vsakogar z iskajočim pogledom. Mnogo je plesala, pri čemur ni pozabila z zvitiimi vprašanji poizvedeti razmere svojih plesalcev.

Ravnokar se je vsedla k svoji mizi, ker se je ogibala družbe drugih deklet, ko je postala nenadoma pozorna na moža, ki je vladno pristopil ter jo z lepimi besedami prosil za ples.

Po vsem videzu je bil tujec zelo mlad človek, dasiravno je obkrožala njegov obraz polna, črna brada.

Molly je ugodila njegovemu pozivu in preletela sta dvorano ob zvokih godbe. Opazila je, da tujec izborna, celo fino pleše.

Ko ga je upehana prosila, da prenehata, jo je takoj odvedel na njeno mesto nazaj.

»Vas li smem povabiti na čašo vina, gospica?«

Molly je pritrdila.

»Potem mi pač dovolite, da prisledem?«

Pozval je mimoidočega natakara k sebi in naročil steklenico dragega burgundca. Vohunka je med tem opazovala svojega novega častilca.

Oblečen je bil kakor pomorščak, toda v njegovem vedenju je ležalo nekaj, kar ga je zelo ločilo od mornarjev. Molly je kar gorela, da zve kaj podrobnejšega o njem. Po nekaterih splošnih običajnih pogovorih o vročini v dvorani je vprašala popolnoma nedolžno:

»Vi ste pomorščak, kaj ne?«

»Na uslugo, gospodična, jaz sem podkrmar in nameravam sedaj preživet nekaj tednov ali tudi mesecev v Londonu. Dosti dolgo sem se pojal in preganjal po morju!«

Natakara je odmašil steklenico in dobil bogato napitnico. Molly Gordon je bila razočarana. Upala je, da je morda ta mož eden izmed onih, ki jih išče in sedaj je bil pomorščak, kakor skoro vsi drugi.

Pokusila je nekoliko vina iz čaše in je že hotela zopet opazovati po dvorani, ko je naenkrat na svojem kavalirju odkrila nekaj nepričakovanega.

Se enkrat je skrivoma pogledala v obraz nič slutčega gospoda. — Vesel strah jo je spreletel.

Tujec je imel ponarejeno brado!

Ker je bil Mollyn oče tudi policist, je imela za take stvari zelo oster pogled. Četudi je bila ponarejena brada presenetljivo dobro pritrjena z zelo finim peresom pod ušesnimi kodri.

Takoj ji je postalo jasno, da jo je tujec nalagal. Iz njegovih napačnih odgovorov je kmalu spoznala, da dozdrevni podkrmar nima niti pojma o plovstvu.

Možakar je hitro izpraznil nekaj čaš težkega burgundca in je kmalu postal zgovoren. Pomaknil se je nekoliko bližje k nji.

»Torej, lepa moja gospojica, Vi ste me že toliko vprašali, sedaj pa bi tudi jaz rad to storil!«

»Prosim«, je dejala Molly sramežljivo.

»Da ste pošteno deklet, sem opazil na prvi pogled. Toda Vi ste pač nekaj boljšega, kakor so navadne delavke, — ali nimam prav?«

»Jaz sem tovarniška delavka,« je mirno odvrnila Molly. »Ni mogoče! — To vendar ni posel za tako lepo in omikano dekle, kakor ste Vi. Vi bi pač lahko bolje živeli.«

»Gospod, jez sem s svojim položajem popolnoma zadovoljna in moj zaslužek popolnoma zadostuje za moje male potrebe. Stanujem pri neki sorodnici in si absolutno ne želim boljšega življenja!«

»Tako-tako. No, vsakdo je svoje sreče kovač in človeška volja je njegovo kraljestvo. Toda, gospodična, želel bi, da najino znanstvo ne traja samo do jutri, recite mi, ali se ne bi mogel jutri sestati z Vami?«

Dekle se je delalo zelo sramežljivo. Seveda ji je bila ta ponudba zelo po volji.

»Jaz Vas niti ne poznam, gospod,« je končno dejala.

»Moje ime je Campell. — Jim Campell,« je bil takojšen odgovor.

»Jaz pa se pišem Molly Graham,« je dejala špijonka. Svojega pravega prilika ni hotela izdati.

»Ah, ljuba gospodična Graham, ali se smem večkrat sestavi z Vami?«

Molly je čednostno povesila oči in odgovorila:

»Jaz sem prosta dvakrat na teden, v sredo in soboto. Ali Vam je tedaj prav?«

»Samoposebno umevno, gospodična. Jaz imam sedaj vedno čas. Zelo sem Vam hvaležen za Vašo prijaznost. Ali Vas smem priti iskat v Vaše stanovanje?«

»Ne, ne gospod. Moja teta ne sme vedeti, da grem sama z nekim gospodom od doma. Pravi, da sem še mnogo — premлада. Če ste zadovoljni, se dobiva prihodnjo sredo na Wellingtonovem trgu pri spomeniku. Ob sedmih sem lahko tamkaj.«

»Pridem točno. O, ne bo se Vam treba kesati, gospodična. Zaslužil sem dosti in ne bom gledal na par zlatnikov. Upam, da se bova lepo zabavala. Saj greste rada v gledališče, ali ne?«

»Da, gospod.«

»Dobro, potem posetiva v sredo zvečer kako gledališče. Morda gledališče Eden? Baj je prav imenitno!«

Molly se je z vsem strinjala. Na njegovo najvišje veselje je plesala ves ostali večer z njim in je dala vsem drugim plesalcem košarico.

Kmalu je ukazal Campell prinesiti drugo steklenico burgundca in zopet je dal prav dobro napitnico. Toda Mollyno upanje, da se bo njen kavalir napil in se potem izdal, se je

izjalovilo. Zkazalo se je celo, da prenese zelo veliko vina in ostal je kljub težkemu burguncu popolnoma trezen.

Ni bilo še polnoč, ko je Molly izjavila, da mora iti. Teta bi bila zelo huda, ako bi se vrnila šele po polnoči.

Jim Campell je izpraznil svojo poslednjo čašo in je spremljal svojo novo znancko domov.

Šla sta po meglenih ulicah, Molly se ga je oklenila in je sramežljivo poslušala ljubezrve besede svojega mladega spremljevalca. Kmalu sta prišla iz ozke stranke ulice na brežno cesto, ki se je razprostirala ob reki v daljavo.

Tu se je Molly tesneje privila k Jimu, tako, da jo je začuden vprašal:

»Ali se bojite, gospodična? Seveda je tu nekoliko pusto in samotno!«

»Ah, da. Tu mirno grem vedno le s strahom. To je vendar kraj, kjer izvršuje strašni Jak svoje zločine.«

»O tem še nisem slišal, kar sem šele nekaj dni v Londonu!« Zopet je pogledala Molly naskrivaj v njegov obraz in opazila, da njen spremljevalec laže. Toda mirno je nadaljevala:

»Da, to je strašen mož. Tu v Whitechapple je na grozen način umoril že več deklet.«

»O tem sem pa že slišal. Toda Jak je baje umoril samo taka dekleta, ki niso bila vredna niti piškavega orhala!«

Molly se je dozdevalo, da se vede Jim Campell zelo previdno. Zato je dejala:

»Radi tega vendar ne bi smel na svojo roko izvrševati te maščevalnosti. Sicer pa je umoril Jak pred nekaj dnevi v Westendu popolnoma nedolžno žrtev.«

»Ne, to ni bil on?« je nenadoma vzkliknil Campell.

Molly je prijetno izpreletelo. Izgledalo je popolnoma tako, kot da se je Campell izdal.

»Kako, odkod veste to, gospod?«

Na to začudeno vprašanje ni mogel takoj odgovoriti. Zdelo se je, da že obžaluje svoj prehitri vsklik.

»Čital sem v časopisih, gospodična. Ta umor je zagrešil nekdo drugi, ki so mu že za petami.«

Deklica je molčala. Bila je koro prepričana, da gre z njo Jakov tovariš. Da bi mogel biti Jak sam, se ji ni zdelo verjetno.

Parček je korakal preko Londonskega mostu. Kmalu je dejala Molly svojemu spremljevalcu, da sta došla do njenega doma.

»Torej na svidenje, gospodična, v sredo zvečer na Wellingtonovem trgu!«

»Da, pridem gotovo.«

Pomudila je tujcu svojo malo ročico v slovo.

Urno je zaprla hišna vrata in stekla po stopnicah, da bi brže dospela v svojo sobo. Imela je občutek, kakor da ji moč sledi za petami.

Panika v gledališču Eden.

Molly Gordon je le težko pričakovala sredo. Obklela je svojo najlepšo obleko. Nihče je ni mogel smatrati za tovarniško delavko, za kar se je izdajala.

MALI OGLASI

PRODAJA:

KLAVIR (Stötzl.). Ponudbe pod 50.000 na upravo lista. 1011

VELIKO HIŠO v sredini mesta, pripravna za vsako obrt. Kupcu se odstopi takoj stanovanje. Naslov v upravi lista. 1010

RADI PRESELTIV po jakko ugodni ceni popolnoma nov črn klavir (Stötzl.). Polze se v pisarni Mathian, Dunajska c. 14. 1009

3-4 VAGONE najlepšega **BUKOVEGA OGLJA**. Interesanti naj pošljete ponudbe za navedbo pogojev posrednik. Svinsko št. 23. p. na naslov: Matevž Kmetič. St. Rupert. 989

KUPI:

VOZNO LOKOMOBIL parno ali bencinsko 6 — 8 PS M. Oswatitsch. Celje. 1014

SLUŽBE:

BLAGAJNICKARSTVO se sprejme za večjo restavracijo. Hrana in stanovanje v hiši. Pača po dogovoru. Naslov v upravi lista. 1012

SLUŽKINJO, pridno in pošteno, srednje starosti, katera zna nekoliko kuhati in je zmožna voditi gospodinjstvo, sprejemem. Plača po dogovoru. Predstaviti se je pri Anton Polanc, valjčni mltn. Radeče pri Zidanem mostu. 1008

RAZNO:

GOSPODIČNA, 30 let z vsem pohištvom in perilom stalno mesečno rento 400 dinarjev se želi v svrhu ženitve seznaniti z inteligentnim gospodom primerne starosti, uradnikom inženirjem ali privatnim uradnikom. Ponudbe s sliko — diskrecija obojestranska — pod »A. B.« na upravo lista. 966

DAMSKO KOLO, dobro ohranjeno, zamenja uprava »Jugoslavije« v Mariboru

za enako moško. Vprašanja in ponudbe, pisмено ali osebno v uravi »Jugoslavije«. Maribor, Glavni trg št. 17. 991

OTROŠKI VOZIČKI, zložljive lesene stolice za otroke, katere služijo obnem kot mizica, razni igračni vozički z in brez košare, silvalni stroji in dvokolesa so najcenejši.

»TRIBUNA«, tovarna dvokoles in otroških vozičkov v Ljubljani, Karlovska c. 4. 1204

SUKNO

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri

A. & E. Skabe ne

Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Bukovo oglje!

15 vagonov suhega, z vilami grabljenega (gabelgefasst) bukovega oglja takoj za oddati. Ponudbe na L. Baudeck, trgovsko podjetje, Celje.

Stavbeno in portnalno mizarstvo

Jožef Šenica, Ljubljana

Dunajska cesta, za Bežigradom štev. 6

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

„SINTA“

Splošna Industrijska in trgovska družba z o. z.

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 15

Z našega skladišča v Ljubljani nudimo, dokler traja zaloga:

Podkove za konje

„Styria“ kavine mlinčke

Vile, jeklene, z 4 rogji, 12" dolge

Kladiiva za gramoz (Schotterschlägel)

Cveke za pete, v zabojih po 50 kg

Svinčnike, znamke „Staedler“

„Puch“ kolesa.

Cene zelo ugodne!

Samostojni krojači

trezni in zanesljivi, dobro izveščani (tudi iz dežel) dobijo za stalno proti kavdji razno konfekcijsko delo na dom. Vprašati v Ljubljani, Emonska cesta št. 8/L v pisarni.

Divjačino,

jelene, srne, zajce, jerebice, fazane, divje koze, kljunače itd. kupuje vsako množino in plača po najboljših cenah.

E. Vajda, izvoz divjačine in perutnine

ČAKOVAC, MEDJIMURJE.

Brzjav: VAJDA, Čakovac.

Telefon Interurban št. 59.

Srečno in veselo novo leto | Štastny a veselý nový rok

želi vsem svojim cenj. odjemalcem | — přeje všem svým ct. zákazníkům —

DRAGO SCHWAB

Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Inserati v „Jugoslaviji“ imajo uspeh!

JUGOSLOVANSKI KREDITNI ZAVOD

v LJUBLJANI

reist. zadruga z omejeno zavezo, Marijin trg 8 ob Ljubljani.

Podružnica v **MURSKI SOBOTI**

obrestuje hranilne vloge na knjižice po **5½%**

čistih brez odbitka rentnega in invalidskega davka.

Večje vloge z odpovednim rokom in vloge v tekočem računu se obrestujejo tudi višje po dogovoru.

Telefon štev. 54. Cekovni račun št. 11.323.

Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana špedicijska pisarna Jesenice

Podjetje za prevažanje blaga južno železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zecarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s posebnimi zaprtimi kabinami za pohištvo.

Brzjav: Ranzinger. Interurban telefon 60.

Štajersko vino

od 13—K naprej, direktno od producentov

Minko Košir, trgovec,

Leskovec v Halozah pri Ptuj.

Tvrdka Peter Kozina & Ko.

tovarna čevljev v Tržiču (Gorenjsko), naznanja, da je otvorila drugo prodajalno čevljev na drobno

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 1.